

P. M. Jankol

W

Warszawa, dnia 2 marca 2018 r.



**MINISTERSTWO ROLNICTWA  
I ROZWOJU WSI**

*Podsekretarz Stanu  
Rafał Romanowski*

Znak sprawy: SSO.dws.073.4.2018

NR: 641/18 PODPIS AM  
WPLYNEŁO

2018 03 13

Krajowa Rada Izb Rolniczych

**Pan  
Wiktor Szmulewicz  
Prezes  
Krajowej Rady Izb Rolniczych**

*Rafał Romanowski*

W odpowiedzi na pismo z dnia 24 stycznia 2018 r. znak: KRIR/MJ/106/18 dotyczące wniosków Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego z dnia 12 grudnia 2017 r. znak: IRWL/KRIR/4747/2017, uprzejmie informuję, co następuje.

Odnosnie wniosku w sprawie podjęcia działań mających na celu zatrudnienie pracowników sezonowych przez rolników ubezpieczonych nie tylko w KRUS, w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2018 r. nowych zasad zatrudniania cudzoziemców m.in. w rolnictwie, informuję, iż projektowane przepisy o pomocy przy zbiorach nie ograniczają możliwości zawierania umowy w tym zakresie tylko przez rolników ubezpieczonych w KRUS. Zatem rolnicy, którzy nie podlegają temu ubezpieczeniu również mogą zawierać tego typu umowy z pomocnikami i ubezpieczać ich na zasadach określonych w projektowanej ustawie o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz niektórych innych ustaw.

W sprawie wniosku o podjęcie działań w celu likwidacji choroby ASF poprzez utworzenie pasa sanitarnego na szerokości 40 – 50 km na zachód od Wisły poprzez odstrzał dzików informuję, że minimalne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń określa dyrektywa 2002/60/WE z dnia 27 czerwca 2002 r. ustanawiająca przepisy szczególne w celu zwalczania afrykańskiego pomoru świń oraz zmieniająca dyrektywę 92/119/EWG w zakresie choroby cieszyńskiej i afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. WE L 192, z 20.07.2002 z późn. zm.).

Ww. dyrektywa została wdrożona do polskiego porządku prawnego m. in. w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2017 r., poz. 1855, z późn. zm.) oraz w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz.754).

Stosownie do § 7. ww. rozporządzenia powiatowy lekarz weterynarii albo wojewoda w przypadku wyznaczenia ogniska choroby określa:

1. obszar zapowietrzony o promieniu co najmniej 3 km,
2. obszar zagrożony sięgający co najmniej 7 km poza obszar zapowietrzony,
3. sposób oznakowania obszaru zapowietrzonego i zagrożonego

- z uwzględnieniem wyników dochodzenia epizootycznego, warunków geograficznych, a w szczególności naturalnych lub sztucznych barier, odległości pomiędzy gospodarstwami, w których są utrzymywane świny, dróg przemieszczania świń oraz lokalizacji rzeźni i zakładów przetwórczych.

Na ww. obszarach wprowadzane są określone środki do wykrywania i likwidowania choroby.

Ponadto, w związku z decyzją wykonawczą Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylającą decyzję wykonawczą Komisji 2014/178/UE (Dz. Urz. UE L 295 z 11.10.2014, str. 63 z późn. zm.) zostało wydane rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. z 2018 r. poz. 290).

Przedmiotowe rozporządzenie wdraża szereg zakazów, nakazów i ograniczeń, na obszarach wskazanych w załącznikach do ww. decyzji tj. na obszarze ochronnym, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia.

Wprowadzenie restrykcji na obszarze zagrożonym, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze ochronnym ma na celu zapobieżenie rozprzestrzenieniu się ASF poza te obszary określone przez Komisję Europejską w załączniku do decyzji 2014/709/UE.

W ramach resortu rolnictwa powołana została Grupa Zadaniowa ds. łagodzenia skutków związanych z wystąpieniem przypadków afrykańskiego pomoru świń. Następnie, zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów powołany został Międzyresortowy Zespół do spraw łagodzenia skutków związanych z wystąpieniem przypadków afrykańskiego pomoru świń, a także Pełnomocnik Rządu do spraw działań związanych z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W skład ww. Zespołu wchodzi sekretarze lub podsekretarze stanu wyznaczeni przez: Ministra Energii, Ministra Finansów, Ministra Infrastruktury i Budownictwa, Ministra Obrony Narodowej, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministra Spraw Zagranicznych, Ministra Środowiska, a także Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Do zadań Zespołu należy m.in.: monitorowanie i analizowanie bieżącej sytuacji oraz opracowywanie propozycji rozwiązań, w tym rozwiązań legislacyjnych, niezbędnych do zminimalizowania skutków społeczno-ekonomicznych związanych z występowaniem afrykańskiego pomoru świń.

Zespół ten jako organ pomocniczy Rady Ministrów przygotowuje ponadto propozycje działań, jakie powinny być podjęte przez Policję, Inspekcję Transportu Drogowego, Inspekcję Weterynaryjną oraz Państwową Inspekcję Sanitarną, a także Służbę Celną, Straż Graniczną, Straż Leśną i Państwowe

Gospodarstwa Leśne Lasy Państwowe.

Zespół opracował i na bieżąco monitoruje realizację „Szczegółowych rekomendacji w zakresie niezbędnych działań dla ograniczenia rozprzestrzeniania się ASF na terenie RP”, które zostały przedstawione, a następnie zatwierdzone do realizacji na posiedzeniach Rządowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego.

Ponadto, w sposób ciągły prowadzone są akcje informacyjno-edukacyjne skierowane do rolników, myśliwych, mieszkańców terenów objętych ograniczeniami, a także funkcjonariuszy Straży Granicznej i Służby Celnej pełniących służbę na przejściach granicznych i patrolujących granicę państwową, w celu podniesienia świadomości co do skali zagrożenia, jakie dla gospodarki kraju stanowi afrykański pomór świń.

Uchwalone zostały tzw. specustawy i wydanych zostało szereg rozporządzeń wykonawczych, w tym rozporządzenie wprowadzające program bioasekuracji.

Odnosząc się do kwestii redukcji populacji dzików informuję, że zasady gospodarki łowieckiej w tym właściwej liczebności populacji poszczególnych gatunków zwierzyny przy zachowaniu równowagi środowiska przyrodniczego, odstrzału redukcyjnego, zastępczego, rocznych planów łowieckich określają przepisy *ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie* (Dz. U. z 2017 r. poz., 1295 z późn. zm.).

Stosownie do ww. ustawy gospodarka łowiecka prowadzona jest w obwodach łowieckich przez dzierżawców lub zarządców m. in. w oparciu o roczne plany łowieckie i wieloletnie łowieckie plany hodowlane.

Zgodnie z art. 6 *ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie*, naczelnym organem administracji rządowej w zakresie łowiectwa jest Minister Środowiska. Natomiast, o ile ww. ustawa nie stanowi inaczej, administrację w zakresie łowiectwa, co do zasady sprawuje samorząd województwa.

W związku z powyższym redukcja populacji dzików prowadzona jest w sposób ciągły w ramach planowej gospodarki łowieckiej na terenie całego kraju oraz dodatkowo poprzez odstrzał sanitarny dzików, na obszarach, na których występuje ASF lub które są bezpośrednio zagrożone jego wystąpieniem.

W celu ułatwienia odstrzałów sanitarnego w resorcie rolnictwa opracowano *ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt* (Dz. U. poz. 1521), której głównym celem jest usprawnienie realizacji odstrzału sanitarnego na obszarach, na których ASF występuje lub które są bezpośrednio zagrożone jego wystąpieniem.

Zgodnie z ww. ustawą możliwe jest dopuszczenie do polowań osób, posiadających uprawnienia, a nie będących członkami koła łowieckiego działającego na danym terenie, do wykonywania odstrzału sanitarnego zwierząt. Możliwość wyznaczenia dodatkowych osób pozostawiono w dyspozycji Polskiego Związku Łowieckiego. Pozwala to na przeprowadzenie odstrzału sanitarnego przy zachowaniu wszelkich zasad bezpieczeństwa, zarówno w zakresie prowadzenia polowania, jak

również ograniczenia nadmiernego, niekontrolowanego ruchu myśliwych w obwodach łowieckich, w których choroba występuje.

W ustawie wprowadzono również możliwość wypowiedzenia umowy dzierżawy, dla dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich, nie stosujących się do nakazów i zakazów nałożonych na nich zgodnie z przedmiotową ustawą, co ma przyczynić się do tego, aby nakazany odstrzał sanitarny był skutecznie wykonywany.

Jednocześnie ww. ustawa wprowadziła możliwość uzyskania, na wniosek organu Inspekcji Weterynaryjnej, od Polskiego Związku Łowieckiego, dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego informacji niezbędnych do zwalczania chorób zakaźnych zwierząt dotyczących:

- 1) zwierząt łownych, w szczególności o liczbie zwierząt łownych występujących na danym obszarze oraz szacowanej zmianie stanu liczebnego tych zwierząt w danym okresie,
- 2) planów łowieckich i wykonania tych planów  
- w formie i terminie określonych w tym wniosku.

Stosownie do art. 45 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt powiatowy lekarz weterynarii w przypadku zagrożenia wystąpienia lub wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania, w drodze rozporządzenia - aktu prawa miejscowego, może nakazać odstrzał sanitarny zwierząt na określonym obszarze, w tym nakazać dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich odstrzał sanitarny zwierząt wolno żyjących (dzikich).

Jednocześnie analizując problemy jakie napotyka Inspekcja Weterynaryjna w trakcie zwalczania afrykańskiego pomoru świń została opracowana i wydana ustawa o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia zwalczania chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 50).

Ww. ustawa wprowadza m.in. zmiany w ustawie z dnia 9 czerwca 1997 r. – Prawo łowieckie.

Zmiany w ww. ustawie mają m.in. na celu:

- uregulowanie kwestii wykonywania polowania w parkach narodowych oraz rezerwach przyrody, aby usprawnić oraz ujednoczyć zasady wykonywania odstrzału redukcyjnego na terenie obszarów objętych ochroną, w oparciu o art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134);
- uregulowanie kwestii wprowadzenia zmian do rocznego planu łowieckiego oraz zmian wieloletniego planu hodowlanego, które dotychczas były regulowane w akcie wykonawczym do przedmiotowej ustawy;
- nałożenie obowiązku współpracy organów samorządowych z dzierżawcami obwodów łowieckich, w zakresie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, w tym afrykańskiego pomoru świń;
- umożliwienie dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich dokarmiania zwierzyny, po uzgodnieniu miejsca wykładania karmy z właścicielem, posiadaczem lub zarządcą gruntów,

jeżeli nie powoduje to zagrożenia epizootycznego. Dokarmianie przestaje być obligatoryjne, jak dotychczas, a przyjmie formę fakultatywną;

- wprowadzenie sankcji dla dzierżawcy obwodu łowieckiego, tj. utraty obwodu łowieckiego, co daje wprost instrument pozwalający Polskiemu Związkowi Łowieckiemu (PZŁ) wyciągać konsekwencje w stosunku do kół łowieckich nie dostosowujących się do wytycznych Państwa, za które odpowiada Zarząd Główny Polskiego Związku Łowieckiego;
- wprowadzenie normy, która umożliwi wykonywanie działań polegających na redukcji dzików w terenach miejskich bez użycia broni palnej, a także zapewni bezpieczeństwo publiczne;
- nakładanie sankcji gdy dochodzi do uniemożliwienia wykonywania polowania.

Ponadto, zostały opracowane rekomendacje działań dotyczących zminimalizowania ryzyka rozprzestrzeniania się wirusa ASF na tereny dotychczas wolne od ASF na terytorium RP. Zgodnie z ww. rekomendacjami Minister Środowiska został zobligowany do redukcji zagęszczenia dzika do poziomu 0,1 os./km<sup>2</sup> oraz zmodyfikowania w tym zakresie wieloletnich łowieckich planów hodowlanych.

Dla Ministra Infrastruktury i Budownictwa zostały wskazane zadania, z niezwłocznym terminem realizacji, polegające na:

1. zamknięciu przepustów dla zwierzyny dzikiej wzdłuż autostrady A2 od Warszawy do węzła w Strykowie oraz na autostradzie A1 od węzła w Strykowie do Torunia;
2. zamknięciu przejść dla zwierząt dzikich na autostradach A2 od Warszawy do węzła w Strykowie oraz A1 od węzła w Strykowie do węzła Lubicz;
3. zamknięciu przepustów nad autostradą A1 na dodatkowym odcinku od Gdańska (węzeł Rusocin) do Torunia.

Zgodnie z informacją z Ministerstwa Infrastruktury prace związane z realizacją ww. rekomendacji są w toku.

Ponadto, Minister Finansów, w ramach nowelizacji ustawy budżetowej na 2018 r. został zobligowany do zabezpieczenia środków finansowych na stworzenie nowych etatów w Inspekcji Weterynaryjnej oraz podniesienia uposażeń dla zatrudnionych w Inspekcji Weterynaryjnej.

W sprawie wniosku o podjęcie działań umożliwiających składanie przez rolników wniosków o dopłaty obszarowe w wersji papierowej lub elektronicznej od 2018 r. informuję, iż zgodnie z przepisami rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 809/2014 wymagane jest, aby od 2018 r. wszystkie wnioski o przyznanie pomocy w ramach systemów pomocy obszarowej oraz wnioski o płatność w ramach środków wsparcia obszarowego były składane na elektronicznym formularzu geoprzestrzennego wniosku (GSAA). Jednocześnie, jeżeli beneficjent nie jest w stanie złożyć wniosku o przyznanie płatności z wykorzystaniem geoprzestrzennego formularza, właściwy organ zapewnia beneficjentowi:

- albo niezbędną pomoc techniczną,

– albo z góry ustalone formularze i odpowiednie materiały graficzne w formie papierowej. W tym przypadku właściwy organ przenosi informacje otrzymane od beneficjenta do geoprzestrzennego wniosku o przyznanie płatności.

*Ustawa z dnia 10 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz niektórych innych ustaw*, ma zatem na celu wypełnienie obowiązków nałożonych na państwa członkowskie. Dlatego też, zgodnie z ww. ustawą, od 2018 r. wnioski o przyznanie płatności obszarowych tzn. wnioski o przyznanie płatności bezpośrednich oraz płatności obszarowych w ramach PROW tzn. płatności rolnośrodowiskowe, ekologiczne, ONW i zalesienia będą składane wyłącznie w formie elektronicznej.

Należy jednak podkreślić, że w Polsce, składanie wniosków o płatności bezpośrednie i płatności obszarowe w ramach PROW przez Internet, możliwe jest już od 2011 r. W większości jednak, wnioski składane są papierowo.

A zatem, obecne podejście to duża zmiana, ale rolnicy nie pozostaną bez pomocy i wsparcia. Ustawa upoważnia bowiem kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) do zapewnienia rolnikom pomocy technicznej w zakresie wypełniania i składania wniosków przez Internet.

W każdym biurze powiatowym ARiMR, przez cały okres naboru wniosków, będą czekały na rolników stanowiska komputerowe, z których będzie można skorzystać. Pracownicy biur powiatowych udzielą wszelkich niezbędnych porad, jak prawidłowo wypełnić i złożyć wniosek przez Internet.

Jednocześnie, tak jak dotychczas, ARiMR będzie przysyłała rolnikom spersonalizowany formularz wniosku w wersji papierowej (aż do 2020 r.). Niemniej jednak należy traktować go jedynie informacyjnie, pogładowo.

Kolejnym rozwiązaniem przewidzianym w ww. ustawie jest możliwość złożenia w 2018 r. zamiast wniosku o przyznanie płatności, oświadczenia, w którym rolnik potwierdzi brak zmian w porównaniu do wniosku z poprzedniego roku.

Oświadczenie składa się w terminie od dnia 15 lutego do dnia 14 marca 2018 r. na formularzu udostępnionym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i zastępuje ono wniosek o przyznanie płatności za 2018 r.

Oświadczenie może złożyć rolnik, który we wniosku o przyznanie płatności za 2017 r. deklarował powierzchnię gruntów ornych mniejszą niż 10 ha i ubiegał się wyłącznie o:

- jednolitą płatność obszarową, płatność za zazielenienie, płatność dodatkową, płatność związaną do powierzchni uprawy chmielu, płatność do owiec, płatność do kóz lub płatność niezwiązaną do tytoniu, lub
- wypłatę pomocy na zalesianie w ramach PROW 2007-2013, lub
- przyznanie płatności ONW lub premii pielęgnacyjnej lub zalesieniowej w ramach PROW 2014-2020.

Aby zapewnić pełną możliwość elektronicznego składania wniosków, sukcesywnie podejmowanych jest szereg działań szkoleniowych oraz informacyjno-promocyjnych. W działaniach tych aktywnie uczestniczy także Krajowa Rada Izb Rolniczych.

Ponadto, ARiMR finalizuje przygotowanie nowej aplikacji umożliwiającej składanie wniosków przez Internet – aplikacji eWniosekPlus. Od 12 lutego 2018 r. udostępniono na stronie internetowej ARiMR wersję demonstracyjną tej aplikacji. Pozwoli to na zapoznanie się z jej działaniem jeszcze przed rozpoczęciem terminu składania wniosków.

Warto podkreślić, że nowa aplikacja eWniosekPlus, za pomocą odpowiedniego kreatora przeprowadzi rolnika przez cały proces składania wniosku.

Dużym ułatwieniem, będą wyświetlane na bieżąco, w trakcie wypełniania wniosku, wskazówki w zakresie poprawnego uzupełniania pól, dołączania wymaganych załączników. W praktyce oznacza to, że eliminowane będą błędy, które pojawiają się najczęściej podczas wypełniania wniosków papierowych. Taka funkcjonalność systemu ograniczy również generowanie przez ARiMR, wezwań do rolnika podczas przeprowadzanej kontroli kompletności co w konsekwencji przyspieszy obsługę wniosku oraz szansę na wcześniejszą wypłatę płatności.

Co ważne, jeżeli powierzchnie deklarowane do płatności oraz ich położenie nie uległy zmianie w stosunku do poprzedniego roku, aplikacja przewiduje możliwość skorzystania z tzw. trybu uproszczonego. Polega on na zatwierdzeniu wstępnie wypełnionego przez Agencję formularza jedynie po jego przejrzaniu.

W przypadku, gdy rolnik będzie miał problemy z samodzielnym wypełnieniem wniosku przez Internet możliwe będzie skorzystanie z pomocy doradców lub z pomocy technicznej w biurach powiatowych ARiMR.

Odnośnie do wniosków o podjęcie działań mających na celu redukcję populacji bobrów i możliwość rozbiórki tam zbudowanych przez bobry oraz działań zmierzających do zmiany przepisów ustawy Prawo łowieckie w zakresie roszczeń za szkody łowieckie informuję, iż Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi pismem z dnia 30 stycznia 2018 r. znak: SSO.dws.073.4.2018 zwrócił do Ministra Środowiska o udzielenie Krajowej Radzie Izb Rolniczych wyjaśnień w tych kwestiach.

W sprawie wniosku o podjęcie działań mających na celu wydłużenie terminu stosowania nawozów naturalnych ze względu na częste występowanie niekorzystnych warunków atmosferycznych informuję, że w związku z wejściem w życie opublikowanej w dniu 23 sierpnia 2017 r. ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - *Prawo wodne* (Dz.U. z 2017 r. poz. 1566 i 2180), nastąpiła zmiana podejścia do wdrażania dyrektywy azotanowej w Polsce, w związku z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 20 listopada 2014 r. w sprawie C-356/13. W miejsce wyznaczania obszarów OSN i wprowadzania dla tych obszarów programu działań, wprowadzono dla obszaru całego kraju jeden program *działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych* tzw. *program azotanowy* (art. 102 – 112 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - *Prawo wodne*). Program azotanowy zawierać będzie między innymi ograniczenie

rolniczego wykorzystania nawozów zawierających azot, w tym nawozów naturalnych/odchodów zwierzęcych, na glebach zamrzniętych, zalanych wodą, nasyconych wodą lub pokrytych śniegiem oraz będzie wskazywał okresy, w których dozwolone jest ich rolnicze wykorzystanie.

Na początku grudnia 2017 r. Minister Środowiska przekazał informacje o zamieszczeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przyjęcia „Programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych” (<https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12305809/katalog/12475327#12475327>), tj. programu azotanowego. W chwili obecnej minister ds. gospodarki wodnej prowadzi intensywne prace nad jego przyjęciem.

Uwzględniając zgłaszane przez rolników problemy ze zbiorami roślin (np. kukurydzy), w związku z panującymi warunkami atmosferycznymi, co wpływa na możliwość jesienno-zimowego zagospodarowania nawozów naturalnych/odchodów zwierzęcych, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwrócił się do ministra ds. gospodarki wodnej z prośbą o rozważenie, czy w projektowanym rozporządzeniu możliwe jest uregulowanie zasad stosowania nawozów w nadzwyczajnych warunkach pogodowych, jednocześnie proponując wprowadzenie regulacji umożliwiających późniejsze stosowanie nawozów, w terminach innych niż wskazanych w tabeli 2 *Terminy stosowania nawozów* w ust. 1.3 załącznika do projektu rozporządzenia.

Jednocześnie, mając na uwadze trudną sytuację rolników, powodowaną nawałnymi opadami i brakiem możliwości wykonania podstawowych zabiegów agrotechnicznych we wcześniejszym terminie, należy wskazać również, iż jednym z możliwych rozwiązań jest zagospodarowanie nadmiaru nawozów naturalnych w biogazowniach. Zgodnie z prowadzonym, na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2017 r. poz. 1148, z późn. zm.) przez Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, rejestrem wytwórców biogazu rolniczego, według stanu na dzień 18.05.2017 r. w Polsce było 95 biogazowni rolniczych o łącznej mocy elektrycznej 101 MW i zadeklarowanej rocznej zdolności produkcji biogazu 387 mln m<sup>3</sup>. Szczegółowy wykaz wytwórców biogazu rolniczego dostępny jest na stronie internetowej pod adresem: <http://www.kowr.gov.pl/interwencja/odnawialne-zrodla-energii/biogaz-rolniczy/wytworcy-biogazu-rolniczego/rejestr-wytworcow-biogazu-rolniczego>.

  
PODSEKRETARZ STANU  
*Rafał Romanowski*